

UREDNIKOVA ZAHVALA

Uredniški odbor Sodobnosti je v začetku septembra sporočil ustanovitelju in izdajatelju revije, da se izteka njegovo drugo mandatno obdobje in bo uredniško delo opravljal samo še do konca letošnjega letnika. V tem času naj ustanovitelj in izdajatelj predasta revijo v roke novemu uredniku in njegovim sodelavcem. Po dolgem času in slabih izkušnjah tokrat revialne krize ni bilo in uredniški akreditivi so se miroljubno izmenjali.

Kot glavni urednik Sodobnosti v zadnjih štirih letnikih se moram torej zahvaliti vsem sodelavcem za dragoceno pomoč, naročnikom in bralcem pa za podporo reviji. To moram storiti nadvse iskreno in spoštljivo, saj uredniške težave in bridkosti v preteklem obdobju nikakor niso bile majhne in je uredništvo lahko opravljal svojo nalogo samo z zavestjo, da mu stoji ob strani širši kulturni krog.

Ta krog je bil v resnici zelo širok in danes lahko mirno zapišem, da je uredništvo izpolnilo svojo obljubo iz programske deklaracije, češ da bo Sodobnost najširše odprta revija. Zgodilo se je na žalost, da krog sodelavcev, na katerega je uredništvo ob prevzemu revije trdno računalo, ni sodeloval v njej tako intenzivno, kot bi bilo želeli. Zbral pa se je okrog revije nov in razmeroma mlad zbor sodelavcev, ki sta jih vsekakor bolj kot pripadnost formalni usmerjenosti ali dnevnemu kulturnemu aktivizmu združevali ljubezen in zavzetost za slovensko kulturo, njene vrednote in prihodnost.

V tem zboru je zavzemala posebno mesto mlada generacija, saj je brez dvoma prinesla v revijo svežino in izvirnost. Kazala vseh štirih zadnjih letnikov postopljajo na laž samovoljne trditve, ki se vztrajno ponavljajo v polemičnih zapiskih, češ da je bila Sodobnost nezanimiva za mlado generacijo. Res pa je, da pripadnost neki generaciji ni mogla biti avtomatično potrdilo osebnega formata in izpovedne pomembnosti in so ob tem vprašanju nastali nekateri nesporazumi.

Kljub iskrenemu vabilu se krogu sodelavcev Sodobnosti že od vsega začetka niso pridružili nekateri slovenski ustvarjalci in publicisti. Diferenciacija, ki je tako razdelila kulturne delavce, je seveda popolnoma razumljiva in naravna. Rad pa bi izrecno poudaril, da uredništvo v vseh teh štirih letih ni poznalo diskriminacije glede sodelavcev; tisti, ki v reviji niso sodelovali, sami niso hoteli iz kakršnih koli vzrokov.

Širina, ki jo razodeva že bežen pregled kazal posameznih letnikov, pomeni seveda tudi širino snovi, oblik, vrsti, nazorov in sodb. Revija je že od vsega začetka upeljavila pri razboru tekstov največjo svobodo in takšno demokratičnost, ki naj bi omogočila vsestranski kulturni dia-

log. Uredniška načela so izključevala enostranskost in zaprtost tako glede izpovedne vsebine kot tudi formalne strukture. Vse to je brez dvoma uresničilo trdno zastavljeno uredniško načelo o konfrontaciji različnih nazorov, pa tudi o sintezi, ki jo takšna konfrontacija mora navsezadnje omogočiti. Seveda je ob vsem tem uredništvo jasno izpričevalo težnjo po kakovosti, strokovnosti, temeljni spodobnosti in kulturnosti; tem kriterijem se ni hotelo in se ni odpovedalo.

Če bi iskali v zadnjih štirih letnikih to sintezo, bi najbrž našli dovolj enotno sodbo o slovenskem družbenem, kulturnem in ustvarjalnem trenutku; ta sodba temelji na tehtanju veljavnih in nastajajočih vrednot, na sintezi med izvirno slovensko tradicijo in iskanjem novih ustvarjalnih možnosti, na kritičnem pretresu družbenih in kulturnih deviacij in na viziji čistejših žioljenjskih oblik in človeških odnosov. V tej sodbi je sinteza skepse in upanja, kritike in graditeljstva, v njej je mnogo razočaranja in deziluzije, hkrati pa tudi mnogo vztrajanja na pozicijah človečnosti in ustvarjalnosti.

Metoda, s katero je uredništvo iskalo takšno sintezo, je že od vsega začetka skušala biti kar najbolj kulturna in dostojna. To je tako od urednikov kot od sodelavcev terjalo mnogo razumevanja, vzdržnosti in tudi potrpežljivosti. Ustvarjalno vitalnost naj bi tako odrešili drugotnih, manjprednih nagibov in namenov, ki jo pogosto ponižujejo do vsakdanje tlake. Ne verujem v iluzijo, da se je reviji to v celoti posrečilo; nasprotno, zdi se mi, da je deficit uredniške bilance ravno v tej postavki najhujši. Na žalost ugotavljam, da se je kljub izrecnemu hotenju po dostojnih kulturnih odnosih v slovensko kulturno življenje vtihotapila neka odprta surovost, ki je po krajšem oddihu v zadnjem času ponovno zastrupila odnose v slovenski kulturi.

Od tistikrat, ko je uredništvo pred štirimi leti prevzelo revijo, pa do danes, so se slovenske kulturne razmere seveda v celoti in v bistvu spremenile. Nastala so nova kulturna razmerja in pojavile so se nove kulturne razsežnosti; nove grupacije so se medtem porodile ali pa stopile v slovenski kulturni prostor; vse to pa je seveda močno vplivalo na celotno podobo slovenske kulture in tudi njenega revialnega dela. Bistveno spremenjene razmere so odločilno vplivale tudi na sklep uredništva, da prepusti revijo novemu vodstvu; to bo moralo začrtati drugačna, sedANJI družbeni ter kulturni situaciji ustrezna uredniška načela.

Določeno obdobje skupnega hotenja in dela je končano, zaupanje in skepsa napolnjujeta v tem trenutku moje občutje. Zgodovina bo zanamcem razsodila o vrednosti tega obdobja, nam, njegovim ustvarjalcem, pa ne preostane nič drugega, kot da še naprej vztrajamo v svojem zaupanju in svoji skepsi.

Mitja Mejak

DOBILI SMO V OCENO

- Ivan Cankar, *Bela Krizantema*. V srbohrvaščino prevedla Roksanda Njeguš. Opremil Uroš Vagaja. Državna založba Slovenije 1968.
- Ivan Cankar, *The Bailiff Yerney and his Rights*. Prevedla iz slovenščine Sidonie Yeras in H. C. Sewell Grant. Predgovor dr. Bratko Kreft. Državna založba Slovenije 1968.
- Lovro Kuhar-Prežihov Voranc, *Zbrano delo IV. knjiga*. Državna založba Slovenije 1968.
- Josip Jurčič, *Zbrano delo VIII. knjiga*. Državna založba Slovenije 1968.
- Stephen in Ethel Longstreet, *Človek z Montmartra*. Prevedel Jože Stabej. Opremila Nadja Furlan. Državna založba Slovenije 1968.
- Ciril Kosmač, *Balada o trobenti in oblaku*. Mladinska knjiga 1968.
- Ela Peroci, *Klobuček, petelin in roža*. Ilustrirala Lidija Osterc. Mladinska knjiga 1968.
- Dane Zajc, *Bela mačica*. Ilustrirala Lidija Osterc. Mladinska knjiga 1968.
- Alenka Gerlovič s sodelovanjem Ignaca Gregorača, *Likovna vzgoja otrok*. Mladinska knjiga 1968.
- Metla vsepometa, *Svedska ljudska pravljica*. Prevedla Darinka Soban. Ilustrirala Nada Lukežič. Mladinska knjiga 1968.
- P. H. Fawcett, *Strupeni pekel*. Prevedla in priredila Franka Rode. Mladinska knjiga 1968.
- Martin Luther King-Crni Gandi. Prevedel Božidar Pahor. Opremil Marjan Rombo. Mladinska knjiga 1968.
- Simon Gregorčič, *Mojo srčno kri škropite*. Prešernova družba 1968.
- Josip Jurčič, *Doktor Zober*. Ilustrirala Melita Vovk. Prešernova družba 1968.
- Karel Grabeljšek Gaber, *Ti drobni otroški koraki*. Prešernova družba 1968.
- Dr. Avgustin Lah, *Naše sosedne države*. Prešernova družba 1968.
- Dr. Anton Polenec, *Pogovori z živalmi*. Prešernova družba 1968.
- Ivan Olbracht, *Haneline žalostne oči*. Prevedel Branimir Kozinc. Prešernova družba 1968.
- Srečanja. Zbrala in uredila Hans Jörg Hansely in Jože Šmit. Opremil Werner Lösli. Obzorja Maribor 1968.
- Leopold Suhodolčan, *Pikapolonček*. Ilustrirala in opremila Lidija Osterc. Obzorja Maribor 1968.
- Casopis za zgodovino in narodopisje, *Nova vrsta, letnik 1968*. Obzorja Maribor 1968.